

La Humanitat

Any II : Núm. 242
Barcelona, divendres, 19 d'agost de 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-; Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

FANTASIES?

Un rumor, fins ara no comprovat, diu que es troba l'ex-infant Joan a bord dels vaixells anglesos ancorats a Barcelona

Fins i tot dubtariem de com ha arribat la notícia fins a nosaltres, però és el cas que la mateixa encara ressona a les nostres oïdes. Diu així:

"L'infant Don Joan, el suposat actual hereu del tron, es troba en els vaixells de guerra anglesos ancorats al nostre port."

Així deia la notícia. Ja deia prou perquè l'esperit del repòrter es llançés a indagar la veritat o la mentida de l'afirmació. Amb tot, per una vegada hem de reconèixer el nostre fracàs. No hem pogut esbrinar res amb relació a la mateixa.

El repòrter pot donar-se per fracassat, però el rumor es va fent consistent. La gent assenyala amb seguretat. Creu que se li amaga la veritat i per això sortim al pas perquè el públic no pugui distingir les persones que passejessin per coberta. Sospita greu, de part del públic. Les autoritats, no concediren aquesta prerrogativa, però ja era un dubte que venia a establir-se. Per què l'intent d'aquesta mesura?

Com es recordarà, ja d'arribada al nostre port els mariners anglesos procediren a assenyalar amb una ratlla blanca un espai de terreny enfront dels vaixells perquè el públic no pogués distingir les persones que passejessin per coberta. Sospita greu, de part del públic. Les autoritats, no concediren aquesta prerrogativa, però ja era un dubte que venia a establir-se. Per què l'intent d'aquesta mesura?

Com recordarà el lector, l'ex-infant Don Joan va ésser destinat pel seu pare, el qual havia estat rei d'Espanya, a la marina anglesa. No és, doncs, cap impossible que ell pugui anar a bord d'un d'aquests dos destructors. No és tampoc cap impossible que en la seva qualitat d'oficial de la marina anglesa desembarqui al nostre port si així ho tenen per convenient. Seria, certament, quelcom de vexatori per al nostre poble...

Hem procurat saber si podíem anar a visitar els vaixells anglesos, tal i com en altres ocasions s'havia fet. No ho hem aconseguit. El públic segueix sumant i creu trobar més elements per seguir en les seves afirmacions.

Ara ja diu més, diu: "El que fou infant Don Joan, es troba als vaixells de guerra anglesos. Diuen si anirà a la festa del diumenge al matí, al Parc, on hi tocarà una xaranga militar anglesa..."

I feta l'afirmació no podeu saber ni qui l'ha llançada, ni d'on ha sortit. Però la notícia va corrent i va prenent volada. I al seu pas creiem que ha de sortir qui té la responsabilitat dels destins del poble. Vexatori o no, el poble ha de tenir la seguretat que res no se l'hi amaga i que pot tenir la seguretat que avui, seguim la màxima famosa: "La veritat és la que guja a la nostra diplomàcia".

Quedi, la notícia, en la pla que li correspon. Acollim-la amb la màxima prudència. Però que la desmentixin si han de fer-ho aquells que hi vénen obligats.

Dos morts en un accident d'aviació

Londres. — Un avió militar s'ha estabellat a l'aeròdrom de Leuchars, Comtat de Fife. El lloctinent Kay, de l'Aeronàutica Naval, que el tripulava, ha resultat greument ferit. El mecànic Foreman ha resultat mort. L'avió ha quedat completament destruït.

Londres. — El ministre de l'Aire anuncia que la segona víctima de l'accident d'aviació ocorregut a Leuchars, el lloctinent Kay, ha mort.

LA «SANJURJADA»

La vista del primer consell sumaríssim és imminent

Madrid, 19. — Està acabant-se el sumari que s'instrueix a Sevilla i és imminent el moment en què el Tribunal Suprem ha de jutjar les primeres figures del moviment.

El judici sumaríssim tindrà lloc, segurament, la setmana vinent, i es fan els preparatius necessaris per habilitar la Gran Sala on se celebrarà el procés.

Acabat el judici el Tribunal es re-

unirà per a deliberar i emetre sentència, la qual cosa vol dir que no hi haurà solució de continuïtat.

Segurament el sumari estarà a poder de la Sala el proper diumenge, car la tasca del jutge especial, senyor Camarero, es limitarà, a Sevilla i a Huelva, a algunes diligències ampliàtories.

S'assegura que seran sotmesos solament a judici sumaríssim el general Sanjurjo; el seu fill Julià, capità d'artilleria; l'ajudant del general, tinent coronel d'Estat Major, Esteve Infantes, i el general Garcia Herranz, o sigui els quatre que sortiren de Sevilla en automòbil i tractaren de prendre la carretera d'Agramonte vers la frontera portuguesa.

EL QUE POSSIBLEMENT HA DECLARAT SANJURJO

Madrid, 19. — Referent a les declaracions fetes pel general Sanjurjo es guarda gran reserva. Segons sembla, el general Sanjurjo, davant el senyor Camarero explicà detalladament la seva actuació en el moviment, sense revelar noms d'altres complicats i carregant exclusivament amb la seva responsabilitat i acceptant íntegrament tota la que es desprengui dels fets consumats.

Es creu que el general Sanjurjo declararà que si aixecà la bandera de la rebel·lió fou per mòbils patriòtics i per tal d'evitar la desmembració d'Espanya propugnada pels catalans. El general en la seva declaració ha confirmat que a mesura que anava passant el dia 10 d'agost comprengué el fracàs de la rebel·lió, puix aprecià la defecció de molts dels complicats, mentre que per altra part anaven augmentant els crims i l'oposició del poble sevillà i s'accentuava la possibilitat d'una explosió de les masses populars de Sevilla, amb exterioritzacions tan perilloses que apareixia als ulls del general com quelcom inevitable i lamentable. A primeres hores de la nit veié que la situació no es podia sostenir i cridà els més directament complicats per a proposar-los una actitud enèrgica, és a dir, donar el pit. Els conjurats, veient perduda l'aventura, no respongueren als requeriments i a la resolució de Sanjurjo, i aquest, veient-se sol, després de treure's el "fagín" i de pegar amb ell a algú en el rostre, fugí de la manera ja coneguda.

Tot sembla indicar que el general Sanjurjo declararà al senyor Camarero que abandonà Sevilla inopinadament amb la intenció d'evitar que en donar-se compte d'això el poble es prengués la justícia per la seva mà causant danys a la població. Indicà el general Sanjurjo que creia que tan aviat com ell fos fora de Sevilla les autoritats republicanes es farien càrrec del comandament de la ciutat, evitant aldarulls, i això pesà més que res sobre el seu ànim.

antics diplomàtics, esperaven a Biarritz el resultat de la revolta; cal dir que cap d'ells no es feia gaires il·lusions..."

Després d'això, caldrà demanar una més ferma intervenció diplomàtica?

Hitler a l'oposició

Essen. — La "Reinsche Zeitung" diu que Hitler ha declarat en una entrevista que el seu partit efectuarà una franca oposició al Govern von Papen, en la mesura que sigui necessària aquesta oposició per combatre la falta d'una altra força d'oposició governamental.

Pel que es refereix als diversos actes de terrorisme ocorreguts durant aquests darrers temps, Hitler assegura que les seves tropes no deixaran de defensar els seus drets a pretext de donar sensació de tranquil·litat. Les lluites per conquistar el Poder seran determinades per l'oposició que trobin al Govern.

Per què no parla a les Corts el doctor Marañón

Totes les experiències contràries a l'autonomia catalana han estat fetes ja amb un resultat detestable

Madrid. — "El Liberal" publica un article del Dr. Marañón titulat "Examen de conciencia" en el qual, després d'argumentar el per què no pren part a les tasques parlamentàries diu el següent:

"Ahora el problema queda reducido a esta duda, ya de tipo estrictamente personal: ¿He debido yo dejarlo todo, salirme de mi camino de la ciencia y de la enseñanza, andado con tanto rigor, y echar pecho arriba por la vereda de la política? El decidirme por la negativa no ha sido obra de unos minutos. Me ha costado meses de reflexión y de inquietud. Tal vez me he equivocado. Pero he pensado que mi actividad de novicio no sería nada provechosa junto a la magnífica capacidad de los hombres que han brotado de la revolución en el Gobierno y en el Parlamento. Es cierto, por otra parte, que he hablado, y mucho — me pesa en la conciencia el haberlo hecho sin medida —; pero no en el ambiente político, que desco-

nozco. Tendría que luchar, que vencerme, que dejar por estos ensayos la realidad de lo ya logrado. Y para no añadir nada fundamental a lo que han dicho otras voces que yo suscribiría. No. Hago bien en seguir mi camino, que es también político, porque todo cuanto hago y escribo, está impregnado de entusiasmo español y de fe liberal republicana, y porque España tiene que cumplir una misión cultural — su verdadera misión, la razón de su eternidad —, que se hará no sólo con los impulsos oficiales — como los de la obra formidable de Fernando de los Ríos —, sino con el sacerdocio de los demás, en la cátedra, en la enseñanza libre y en el libro.

Y entonces se me dirá: ¿Por qué eres diputado? Lo he sido, porque en las Cortes Constituyentes debe serlo todo ciudadano a quien elijan sus compatriotas. A mí me eligieron y he dado mi voto a la Constitución, sabiendo que con ello, y sólo con ello, cum-

36 graus a l'ombra

Migdia. Cau una calitra pesada i enganxosa. Els carrers es divideixen en dues seccions: una, deserta, la que hi toca el sol; l'altra, més concorreguda. Els ciutadans van pel carrer bufant, amb la cara lluent i el mocador a la mà. No es veuen barrets. Molts, els més despreocupats, s'han tret l'americana i el coll i la corbata, i no s'han tret més roba segurament per por de les conseqüències. Som a la canícula. Escoltem les converses obligades:

—Quina calor! I aquest any que ens creiem que no en faria!

—Si, mireu, no ens en podem escapar. Ha vingut tard, però aprèta. Heu vist el termòmetre avui?

—No me'n parieu. El de casa, a l'ombra, assenyalava trenta-cinc graus. I ahir va arribar als trenta-sis. Això és inaguantable!

—Doncs, mireu: no ens podem quietar d'aquest estiu.

—Que no ens podem queixar? Potser voleu que faci més calor encara?

—Mireu-s'ho com volgueu, tindrem un mes menys de calor. Perquè el juliol no va fer-ne gens. I altres anys ja suàvem. Conteu-ho com volgueu, l'estiu serà més curt.

Les tres de la tarda. Els carrers, deserts. Els tramvies porten gent vers la Barceloneta i vers les muntanyes. Al vespre, una consoladora marinada permet respirar un tic. Després, a la nit, la lluita amb la calor, que treu hores de son.

UNA ENQUESTA

¿Quina visió teniu del moment polític actual?—¿Creieu possible una restauració monàrquica?

El senyor Roig i Bergadà

Heu-vos ací el que ens diu l'ex-ministre liberal:

—Sortosament, la darrera aventura militar haurà estat el cop de gràcia del pretorianisme espanyol i ha d'influenciar notablement en la nostra política.

Els conspiradors militars s'hauran convençut del fracàs, en veure que no hi ha ambient en el país per les militarades.

El Poder Civil s'ha enrobustit notablement com a conseqüència de la sublevació i la República que passava, possiblement, per uns moments difícils s'ha consolidat extraordinàriament.

Abans els cops militars solien triomfar perquè trobaven recolzament a les altures, o sigui, en el Poder moderador. Ara els ha mancat aquest ajut i per contra s'han trobat amb l'opinió del poble, contrària a les ingerències militars en la vida política.

Es pot afirmar, sense temor a equivocar-se, que els generals sublevats han escrit, a la Història d'Espanya el darrer capítol de pretorianisme.

La circumstància de que s'hagi produït el fet al crit de ¡Viva la España única!, que equival a la divisa contrària a les aspiracions de Catalunya, haurà vingut a afavorir la ràpida aprovació de l'Estatut.

No la crec possible ni convenient a l'interès del país.

Després de la Gran Guerra ha quedat perfectament demostrada la impossibilitat de restaurar les monarquies caigudes.

Precisament el gran error de les dretes espanyoles és el de pensar en possibles restauracions. Si les dretes espanyoles des del primer moment, procedint amb lleialtat, s'haguessin posat al servei de la República, haurien prestat un gran bé a Espanya i haurien preparat l'evolució de moltes reformes, que sense el contrapès de les dretes, hauran necessàriament de practicar-se, pel Govern de la República, més ràpidament del que potser l'interès general exigiria.

LES CONXORXES DE BIARRITZ

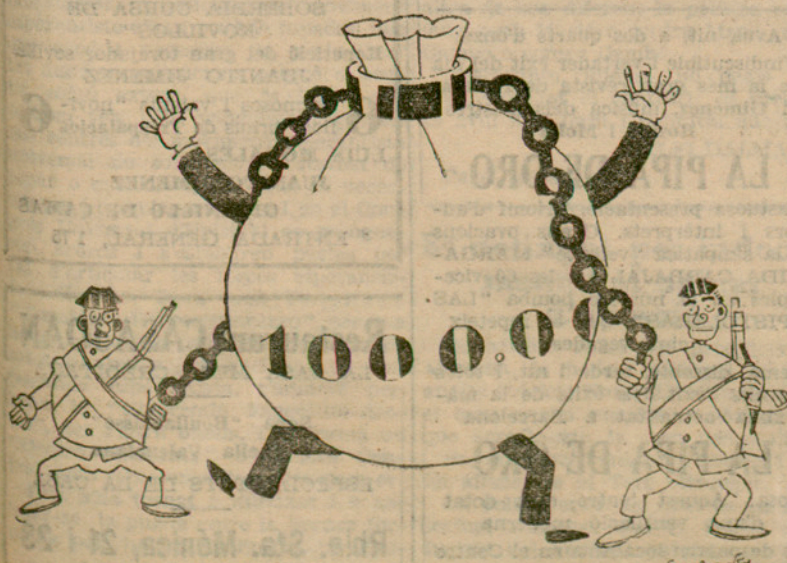
Deuen acabar-se les conspiracions a la frontera

S'ha parlat, abans i després de la militarada, de les reunions que havien tingut els elements monàrquics a Biarritz.

Malgrat ésser conegut en detall el tractat en dites reunions i el nom dels polítics dorbònics que conspiraven, s'ha volgut negar l'existència d'aquestes conxorxes.

Ara, Le Journal, de París, en comentar els fets de Madrid i Sevilla, confirma l'existència de les esmentades reunions que ignorem per què el Govern francès les va consentir. I diu més Le Journal:

"Nombrats aristòcrates i personalitats notòries del vell règim, entre ells



JA ES HORA!